

ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-КУРСІВ У НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дітковська Леся

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Анотація

Це дослідження розкриває характеристики масових відкритих онлайн-курсів, визначає переваги використання онлайн-курсів у процесі навчання здобувачів вищої освіти, окреслює проблеми впровадження онлайн-курсів у навчальний процес вищих навчальних закладів.

Abstract

This research reviews the characteristics of massive open online courses, discusses the advantages of using online courses in the process of studying applicants for higher education, outlines problems of introducing online courses into the educational process of higher education institutions.

Вступ. Інтеграція України в міжнародний освітній простір ставить перед вищими навчальними закладами завдання підготовки висококваліфікованих фахівців, забезпечення доступу до якісної освіти, надання можливостей для навчання впродовж життя. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, піднесення мережевих технологій мотивує перехід до інноваційних форм навчання. Так, популярною потужною освітньою технологією стали масові відкриті онлайн-курси.

Метою цього дослідження є визначення переваг застосування та проблем впровадження онлайн-курсів у процес навчання здобувачів вищої освіти. Воно ґрунтується на аналізі літератури та власному досвіді слухача онлайн-курсів.

Результати. Закон України «Про освіту» забезпечує право кожного на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти [1]. Сучасні студенти все частіше користуються можливостями навчання з використанням відкритих освітніх ресурсів та онлайн-курсів.

Перші масові відкриті онлайн-курси (MOOCs – massive open online courses), які зібрали величезну аудиторію, запустили у Стенфордському університеті у 2011 р. А вже у 2013 р. було створено перший український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. Попит на масові безкоштовні онлайн-курси в Україні зростає. Слухачі онлайн-курсів можуть займатися у зручний час у зручному місці; опрацьовувати матеріали у комфортному темпі та при необхідності відтворювати їх повторно, що надає процесу навчання властивостей неперервності, гнучкості та мобільності. Маючи бажання, комп'ютер (планшет, смартфон) і доступ до глобальної мережі людина може не просто отримати інформацію з певної теми, а оволодіти відповідними знаннями і навичками. Так, «запровадження масових відкритих онлайн-курсів від провідних викладачів країни та світу дозволить допомогти українцям стати освіченими; підвищити кваліфікацію; опанувати суміжну галузь; отримати професійну онлайн-освіту з найпопулярніших спеціальностей; зробити найкращу освіту доступною кожному українському студенту» [2, С. 16].

Наразі, Європейська Комісія підтримала проєкт Virtual Mobility Pass щодо визнання навчання з використанням відкритих освітніх ресурсів та масових онлайн-курсів. В інноваційному «Паспорті навчання» «оцінки можуть бути задокументовані таким чином, що він може вважатися кваліфікацією вищої освіти» [3], що, на нашу думку, дозволить не втратити перспективних студентів, які можуть віддати перевагу західній освіті.

Поєднання традиційного, самостійного та онлайн навчання називають змішаним навчанням (blended learning). При змішаному навчанні, за висновками Sloan Consortium,

Інформаційні технології та Інтернет у навчальному процесі та наукових дослідженнях

на опрацювання навчального матеріалу онлайн припадає від 30 % до 79 % часу, визначеного на засвоєння курсу [4].

Однією з моделей змішаного навчання є навчання з використанням онлайн-курсів (the blended MOOC). Навчальний онлайн-курс складається з коротких відеолекцій для ознайомлення з темою, практичних завдань, проміжних тестів, а також форуму для консультацій із викладачем та обговорення питань курсу з іншими слухачами. Аудиторні заняття присвячені розгляду найважливіших питань, виконанню лабораторних робіт та підсумковому оцінюванню знань студентів. Отже, є можливість прослухати лекції кращих викладачів, отримати найновішу інформацію, ознайомитись з актуальними технологіями.

Персональний профіль слухача онлайн-курсів налаштований таким чином, що можна відслідковувати досягнення і труднощі кожного. Викладач може одержувати відомості про успішність при виконанні конкретного завдання кожним студентом, загальну статистику перегляду відеоматеріалів, активність слухачів на форумі курсу [5]. Таким чином, враховуються індивідуальні особливості студента.

Пілотний проект 2017 р. зі змішаного навчання у чотирьох вищих навчальних закладах (ВНЗ) України показав, що поєднання онлайн-курсів із аудиторними заняттями підвищує ефективність навчання на 35 % [6]. А це, у свою чергу, відкриває перед студентами перспективу стати більш конкурентоспроможними і затребуваними. Крім того, результати змішаного навчання будуть занесені у диплом державного зразка.

Власний досвід залучення до онлайн-курсів свідчить, що при розробці навчального курсу актуальними є означення стратегій запобігання академічного плагіату; методи донесення інформації до слухачів курсу; наповнення тестів; рекомендації щодо підготовки до іспитів і планування часом.

До проблем впровадження онлайн-курсів слід віднести: залежність від технічних засобів; ступінь сформованості академічної доброчесності студентів, рівень їх ІКТ-компетентності та вмотивованість до самостійного опанування матеріалу.

Висновки. Процес інтеграції масових онлайн-курсів у навчальний процес ВНЗ спрямований на забезпечення конкурентоспроможності української освіти у міжнародному освітньому просторі. Така форма освіти дозволить навчати людей із обмеженими можливостями, збільшити кількість студентів заочної форми навчання, залучити іноземних студентів.

Подальшими завданнями вбачаємо розробку методики підготовки викладачів до використання масових онлайн-курсів в освітньому процесі.

Список використаних джерел:

1. Про освіту: Закон від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 27.02.2018).

2. Дітковська Л. А. Масові відкриті онлайн-курси Prometheus: реалії та перспективи // Мережеве суспільство: ринок праці, суспільні відносини, роль профспілок: Збірник матеріалів круглого столу (м. Київ, 22 березня 2018 р.) [Редкол.: Т. Семигіна, О. Корчинська, В. Співак]. К.: АПСВТ, 2018. С.16-17.

3. У Європі розроблений єдиний атестат онлайн-освіти. URL: http://osvita.ua/abroad/higher_school/distance-learning/44715/ (дата звернення 20.04.2018).

4. Allen I. E., Seaman J., Garrett R. Blending In: The Extent and Promise of Blended Education in the United States. 2007. 35 p. URL: <https://www.onlinelearningsurvey.com/reports/blending-in.pdf> (дата звернення: 19.04.2018).

5. Mintz S. The Future of MOOCs. 2014. URL: <https://www.insidehighered.com/blogs/higher-ed-beta/future-moocs> (дата звернення: 15.04.2018).

6. Змішана освіта: подружити «онлайн» і «офлайн». URL: <http://pedpresa.ua/178684-zmishana-osvita-podruzhyty-onlajn-i-oflajn.html> (дата звернення: 10.03.2018).